

Tisztelt Gyűjtőtársak!

Idén május 12.-én lesz az Egyesület tavaszi nagyárverése, hivatalos néven a 130. Országos Éremcsere Közvetítés. Ennek tartalmáról, mint mindig írásos értesítőben tájékoztatjuk a tagságot és az árverés anyaga 1 – 2 héttel előbb, most már itt, az egyesület honlapján képi formában is megtekinthető. Ezúttal szeretnénk előzetes tájékoztatást adni néhány, az aukció anyagában szereplő különleges darabról.

A magyar numizmatika legritkább és legértékesebb tagjai közé tartoznak az erdélyi tallérok. A mostani anyagban két darab is található. Az egyik Báthori Zsigmond 1593-as, verdejel nélküli (Nagybányán készült) tallérja (**177.tétel**), a másik II. Rákóczi György 1650 NB (**178.tétel**) verete. Mindkét érme gyönyörű tartású, kiváló állapotban van.

Érdekes darab Mária Terézia 1741. június 25.-i, pozsonyi koronázására készített ezüstérem (**272.tétel**), Matthauss Donner műve. Ehhez távolról kapcsolható egy Pethely László készítette jelvény (**271.tétel**), melyet Horthy Miklós kormányzóvá avatására adtak ki 1920. március 1.-én.

Az aukció talán leginkább számottevő darabjai a kitüntetések között találhatóak. Az 1970-es, 80-as évek (Kádár korszak) legmagasabb kitüntetései, melyek között valódi unikálisnak számító darab is van. Az anyag nem adományozott, de feltétlenül eredeti, a Pénzverő Vállalat által készített darabokból áll. Ezek közül most csak a legkiemelkedőbbeket mutatjuk be.

A Szocialista Munka Hőse és a Magyar Népköztársaság Érdemrendje kitüntetések még az 1953-as V. törvénnyel alapították. A két ordót általában együtt adták, kivéve a katonai érdemek jutalmazását, csak Népköztársaság Érdemrendjével történt. Ebből adódik a két kitüntetés adományozási számának különbsége (110 illetve 140). A jelvények külalakja, gyártási formája idővel több kisebb – nagyobb változáson ment át (pl. 1957 címerváltozás).

1978-ban az Elnöki Tanács döntése szerint ezeket a kiemelkedő megbecsülést jelző inszigniaikat a továbbiakban nemesfém anyagból kellett előállítani. Eszerint a Szocialista Munka Hőse jelvénye 0.548-as aranyból, a Magyar Népköztársaság Érdemrendje zománcos jelvénye 0.935-ös ezüstműből készült. A rendelet visszamenőleges hatályú volt, tehát a régebbi adományozású, tombak anyagú darabokat még életben lévő tulajdonosaik kicserélthették. (Érdekes anekdota, hogy a rendkívül puritán Kádár János nem élt ezzel a lehetőséggel.) Mindkét érdemrendből 50 darab készült a Pénzverő Vállalatnál. Ebből a rendszerváltásig 21 pár került adományozásra, a többi részben a régi példányok kicserélésére került részben megmaradt. Ez utóbbiakból kerül aukciókra 1 – 1 példány.

A Magyar Népköztársaság Hőse kitüntetést eredetileg a rejtélyes „H” kitüntetések vezető tagjaként tervezte Pakurár István még a 60-as években. Az akkor elkerülhetetlennek látszó III. Világháború legmagasabb magyar kitüntetésének szánták. Végül is akkor nem került alapításra, de néhány tombak próbapéldány elkészült.

Az 1979-re tervezett szovjet – magyar űrrepülés alkalmával azonban az érdemrend, kiegészítve az űrhajózási érdemekre hivatkozással mégis megalapításra került. A régi terveket elővették és elkészült 5 darab jelvény az 1978-as utasításnak megfelelően nemesfémből (0.548-as arany). 1980-ban, a sikeres űrutazás után ebből adományoztak 1 – 1 példányt Farkas Bertalannak és Valerij Kubaszovnak. A többi példánynak nyoma vesztett, mert később még egy 5-ös tétel készítették (a Pénzverő legkisebb sorozata 5 darab). Ebből kapott Farkas Bertalan még egy példányt, valamint az időközben elhunyt Kubaszov lánya, mivel apja eredeti példánya az orosz űrhajózási múzeumba került. A visszamaradt 3 példány egyike aukciónk tárgya. (A két sorozat darabjai csak a szalagban különböznek, az első kézi, a másodiké gépi hímzésű ripsz szalag.)

Reméljük sikerült az érdeklődést felkeltenünk. Találkozunk az árverésen! Sikeres licitálást!